

22.10.23

ממצאי סקר חרבות ברזל

מורן דיטש, ד"ר עידית שפרן גיטלמן וד"ר מאיר אלרון

עם פריצתה של מלחמת חרבות ברזל, המכון למחקרי ביטחון לאומי ערך שני סקרי דעת קהל¹ שבועיים אשר ביקשו לבחון עמדות כלפי החוסן הלאומי ואמון הציבור. להלן תמצית עיקרי הממצאים:

1. על פי ממצאי הסקר השני, ניכרת עלייה במידת האמון בדיווחי דובר צה"ל בהשוואה לסקר הראשון. כ-80 אחוזים מהציבור מביע אמון גבוה בדיווחי דובר צה"ל במהלך המלחמה (לעומת 65.5 אחוזים בסקר הקודם), כ-13 אחוזים מביעים אמון בינוני (לעומת 22 אחוזים בסקר הקודם), ואילו כ-4.5 אחוזים מביעים אמון נמוך (לעומת 9 אחוזים בסקר הקודם). 2.5 אחוזים השיבו "לא יודעת".
2. נצפתה ירידה קלה במספר המשיבים המאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בעזה. על פי ממצאי הסקר השני, 88 אחוזים מהנשאלים מאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בעזה (לעומת 92 אחוזים בסקר הקודם), ואילו 4 אחוזים מאמינים כי צה"ל יפסיד בה (4 אחוזים בסקר הקודם). 8 אחוזים השיבו "לא יודעת" (לעומת 4 אחוזים בסקר הקודם).
3. אף ניכרת ירידה קלה במספר המשיבים אשר מאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בצפון. כ-86 אחוזים מאמינים כי אם תפרוץ לחימה בגבול הצפון צה"ל ינצח בה (לעומת 91 אחוזים בסקר הקודם), ואילו 5 אחוזים מאמינים כי צה"ל יפסיד בה (לעומת 4 אחוזים בסקר הקודם). 9 אחוזים השיבו "לא יודעת" (לעומת 5 אחוזים בסקר הקודם).
4. ניכרת ירידה קלה במספר המשיבים הסבורים כי העורף מוגן מפני התקפה בגבולה הצפוני של ישראל. 45 אחוזים מהמשיבים סבורים כי העורף מוגן במידה רבה או מידה רבה (לעומת 47 אחוזים בסקר הקודם), ואילו 46 אחוזים סבורים כי העורף מוגן במידה מעטה או כלל אינו מוגן (לעומת 44 אחוזים בסקר הקודם). 9 אחוזים השיבו "לא יודעת".
5. 50.5 אחוזים מן הנשאלים מעריכים כי המלחמה תמשך כחודש עד שלושה חודשים (לעומת 46 אחוזים בסקר הקודם). 23 אחוזים מאמינים כי המלחמה תמשך בין שלושה חודשים עד שנה (8 אחוזים בסקר הקודם), ואילו 9.5 אחוזים השיבו כי המלחמה תמשך עד חודש (31 אחוזים בסקר הקודם). כ-3 אחוזים בלבד מאמינים כי המלחמה תמשך יותר משנה (2 אחוזים בסקר הקודם). 14 אחוזים השיבו "לא יודעת" (12 אחוזים בסקר הקודם).
6. ניכרת ירידה קלה במספר המשיבים הסבורים כי מפקדי צה"ל הבכירים כשירים להוביל את צה"ל בעת הנוכחית. 77 אחוזים מהנשאלים סבורים כי מפקדי צה"ל הבכירים כשירים להוביל את צה"ל (79 אחוזים בסקר הקודם), לעומת 14 אחוזים אשר סוברים את ההפך (13 אחוזים בסקר הקודם). 9 אחוזים השיבו "לא יודעת" (8 אחוזים בסקר הקודם).

¹ סקר חרבות ברזל נערך בין התאריכים 19-22.10.2023 בהובלת הדסק לאיסוף וניתוח נתונים במכון למחקרי ביטחון לאומי. עבודת השדה בוצעה על ידי מכון "רפי סמית", במהלכה רואיינו באינטרנט 500 איש ואישה המהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל בגילאי 18 ומעלה. טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם $\pm 4\%$ ברמת ביטחון של 95%.

7. לא נצפה שינוי משמעותי בקרב הנשאלים המאמינים כי החיילים בדרג השדה מיומנים למשימות הנדרשות כעת. 84 אחוזים מן המשיבים מאמינים כי החיילים בדרג השדה מיומנים (84.5 אחוזים בסקר הקודם), לעומת 9 אחוזים אשר סברו את ההפך (10 אחוזים בסקר הקודם). 7 אחוזים ענו "לא יודעת" (5.5 אחוזים בסקר הקודם).
8. ניכרת עלייה בקרב המשיבים המאמינים כי כוחות המילואים מצוידים כראוי למשימות העומדות בפניהם כעת. 61 אחוזים מאמינים כי כוחות המילואים מצוידים כראוי (לעומת 55 אחוזים בסקר הקודם), ואילו 29 אחוזים מאמינים כי כוחות המילואים אינם מצוידים כראוי (38 אחוזים בסקר הקודם). 10 אחוזים השיבו "לא יודעת" (7 אחוזים בסקר הקודם).
9. לא נרשם שינוי משמעותי בקרב משיבים הסבורים כי כוחות הסדיר מצוידים כראוי למשימות העומדות בפניהם כעת, אך נרשמה ירידה קלה בקרב אלו הסבורים כי כוחות הסדיר אינם מצוידים כראוי. על פי הממצאים, 74.5 אחוזים מאמינים כי כוחות הסדיר מצוידים כראוי (לעומת 74 אחוזים בסקר הקודם), ואילו 15.5 אחוזים מאמינים כי כוחות הסדיר אינם מצוידים כראוי (19.5 אחוזים בסקר הקודם). 10 אחוזים השיבו "לא יודעת" (6.5 אחוזים בסקר הקודם).
10. ניכרת ירידה קלה בקרב משיבים הסבורים כי העורף יאפשר לצבא מרחב זמן ופעולה במידה והלחימה תמשך מספר חודשים. 62.5 אחוזים מהציבור מאמין כי העורף יאפשר לצבא מרחב זמן ופעולה ככל שיידרשו להשגת מטרותיו הצבאיות (67 אחוזים בסקר הקודם), לעומת 25.5 אחוזים אשר מאמינים כי יופעל לחץ פנימי על הצבא לסיים את המלחמה (23 אחוזים בסקר הקודם). 12 אחוזים השיבו "לא יודעת" (10 אחוזים בסקר הקודם).
11. ניכרת עלייה קלה בקרב משיבים אשר העידו כי יש להם מחשבות לעזוב את הארץ בעקבות הלחימה. 14 אחוזים מהמשיבים העידו כי יש להם מחשבות לעזוב את הארץ בעקבות הלחימה (11 אחוזים בסקר הקודם) לעומת 72 אחוזים אשר העידו כי אין להם מחשבות כאלו כלל (75 אחוזים בסקר הקודם). 8 אחוזים השיבו כי אם הלחימה תתארך, אולי יתעוררו מחשבות על עזיבה (8 אחוזים בסקר הקודם). 5 אחוזים השיבו "לא יודעת" (6 אחוזים בסקר הקודם).
12. שאלה חדשה אשר נשאלה בסקר השני בחנה את מידת תחושת הביטחון האישי של הציבור. על פי הממצאים, 28.5 אחוזים העידו כי הם בעלי ביטחון אישי גבוה או גבוה מאד, 39 אחוזים העידו כי הם חשים תחושת ביטחון אישי במידה בינונית, ואילו 31 אחוזים העידו כי תחושת הביטחון האישי שלהם נמוכה או נמוכה מאד. 1.5 אחוזים השיבו "לא יודעת".
13. שאלה חדשה נוספת אשר נשאלה בסקר השני בחנה את עמדת הציבור כלפי יעילות שיתוף הפעולה בין הדרג המדיני לבין הדרג הצבאי בניהול המלחמה. 64 אחוזים השיבו כי הם בטוחים או חושבים שקיים שיתוף פעולה יעיל, לעומת 23.5 אחוזים אשר סברו את ההפך. 12.5 אחוזים השיבו "לא יודעת".
14. שאלה חדשה נוספת בחנה האם הציבור מאמין כי הדרג המדיני כשיר לנהל את המלחמה. מן הממצאים עולה כי מחצית מהציבור (50 אחוזים) סבורים כי הדרג המדיני אינו כשיר לנהל את המלחמה, לעומת 44.5 אחוזים הסבורים כי הדרג המדיני כשיר לכך. 5.5 אחוזים השיבו "לא יודעת".
15. עוד נבחן בסקר השני האם הצטרפות המחנה הממלכתי לממשלת חירום הגבירה את תחושת הביטחון האישי. על פי הממצאים, 58.5 אחוזים מהציבור העידו כי תחושת הביטחון האישי שלהם גברה, בקרב 28 אחוזים תחושת הביטחון האישי לא השתנתה ואילו בקרב 7 אחוזים תחושת הביטחון האישי נפגעה. 6.5 אחוזים השיבו "לא יודעת".

16. לסיום, שאלנו את הציבור – עד כמה כל אחד מהבאים עשוי להגביר את תחושת הביטחון האישי שלך בסולם של 1 עד 5. על פי הממצאים, לא נצפו שינויים משמעותיים בדירוג. ביטויי סולידריות חברתית זכו לדירוג הגבוה ביותר (ממוצע 4.15 מתוך 5, זהה לסקר הקודם), ולאחר מכן – תמונות של הצלחות במהלך הלחימה (4.13, זהה לסקר הקודם), הנחיות ברורות של פיקוד העורף באמצעים השונים (4.12, לעומת 3.95 בסקר הקודם), סקירה יומית של דובר צה"ל על מהלך הלחימה (3.99, לעומת 3.8 בסקר הקודם), לראות ולשמוע את הרמטכ"ל (3.78 לעומת 3.62 בסקר הקודם), ולבסוף לראות ולשמוע את אלופי המטכ"ל השונים (3.61 לעומת 3.44 בסקר הקודם).